

Bērnu un ģimenes politika

14.03.2011.

Vispārēja statistika

DZIMUŠO SKAITS UN LAULĪBĀ DZIMUŠO ĪPATSVARŠ		
Gads	Dzimuši – pavisam	Laulībā dzimušo bērnu īpatsvars, %
2007	23 273	57,0
2008	23 098	56,9
2009	21 677	56,5
2010	19 328	55,9
2011	18 586	-

Noslēgto laulību skaits	
Gads	Skaits
2007	15 486
2008	12 946
2009	9 925
2010	9 290
2011	10 760

Šķirto laulību skaits	
Gads	Skaits
2007	7403
2008	6214
2009	5099
2010	4930
2011	-

Politikas plānošanas dokumenti

1. Ģimenes valsts politikas pamatnostādnes 2011. – 2017.gadam
  - Rīcības plāns Ģimenes valsts politikas pamatnostādņu 2011. - 2017.gadam īstenošanai 2012. – 2014.gadā (izstrādes stadijā; aizstās Rīcības plānu koncepcijas “Valsts ģimenes politika” īstenošanai 2004.-2013.gadam)
  - Pamatnostādnes izstrādātas veidojot netiešu atbalstu sistēmu ģimenēm ar bērniem (nepieciešamo pakalpojumu nodrošināšana)
2. Pamatnostādnes “Bērniem piemērota Latvija”
  - Plāns “Bērniem piemērota Latvija” 2010. – 2012.gadam

Ģimenes valsts politikas pamatnostādnes 2011. – 2017.gadam

Virsmērķis:

Veicināt ģimeņu nodibināšanu, stabilitāti, labklājību un sekmēt dzimstību, kā arī stiprināt laulības institūciju un tās vērtību sabiedrībā

Galvenie rīcības virzieni:

1. Ģimenes dibināšana un laulība
2. Ģimenes dzīves plānošana un bērna ienākšana ģimenē
3. Atbalsts vecāku pienākumu īstenošanai
4. Ģimenes stabilitāte
5. Ārpusģimenes aprūpe

Finansējums

- Saskaņā ar valstī esošajiem konsolidācijas pasākumiem **līdz 2013.gadam** Rīcības plānā iekļautie uzdevumi ir jāīsteno **esošo valsts un pašvaldību budžeta līdzekļu ietvaros**
  - Demogrāfisko lietu padomē panākta vienošanās, ka dažus no iekļautajiem pasākumiem, kas varētu prasīt papildus budžeta līdzekļus, īstenos līdz 2013.gadam institūciju budžetu ietvaros
- Sākot ar 2013.gadu, katru gadu likumprojekta par valsts budžetu kārtējam gadam ietvaros var tikt izskatītas papildus finansējuma piešķiršanas iespējas
  - Ar iesaistītajām institūcijām ir panākta vienošanās, ka izstrādātajā rīcības plānā pasākumi, kas paredzēs papildus finansējuma nepieciešamību, netiks iekļauti

Galvenais princips

Atbilstoši Ģimenes valsts politikas
pamatnostādnēm 2011. – 2017.gadam –

**aizsargājot un sniedzot atbalstu un tiesisko
aizsardzību ģimenēm vai indivīdiem, nav
pieļaujama nekāda diskriminācija pēc
ģimenes modeļa**

Rīcības plāns 2012. – 2014.gadam

Galvenie pasākumi:

- Paaugstināt IIN atviegrojuma par apgādībā esošu personu likmi, paredzot, ka tās apmērs veido 50% no minimālās mēneša darba algas vai ieviest diferencētu IIN atviegrojuma par apgādībā esošu personu politiku
- Pirmsskolas izglītības iestāžu pieejamība
- Atbalsta pasākumi daudz bērnu ģimenēm
- Ģimenei draudzīgs komersants
- Vardarbību veikušu personu sociālās rehabilitācijas pakalpojumu izveidošana
- Ārpusģimenes aprūpes sistēmas uzlabošana

Paaugstināt IIN atvieglojuma par apgādībā esošu personu likmi I

Paaugstināt IIN atvieglojuma par apgādībā esošu personu apmēru, paredzot, ka šis atvieglojums sastāda **vismaz 50% no valstī noteiktās minimālās algas** vai **ieviest diferencētu IIN atvieglojuma par apgādībā esošu personu apmēru**, paredzot, ka par 1.bērnu atvieglojuma apmērs ir 50% no valstī noteiktās minimālās algas, 2.bērnu – 55%, 3.bērnu – 60% un par 4 un nākamajiem - 65%

Līdz 2012.gada 3.ceturksnim MK iesniegta koncepcija pasākuma ieviešanai (FM, LM)

IIN atvieglojums par apgādībā esošām personām II

Ja paaugstina IIN atvieglojumus par apgādībā esošu personu vismaz **līdz 50 % no minimālās darba algas**, nepieciešami papildus ~ **30 milj.latu** (pašvaldību budžets - 24.1 milj.latu, valsts budžets - 5.9 milj.latu)

Ieviešot IIN progresīvo likmi par apgādībā esošām personām – nepieciešams papildus ~ **60 milj.latu**

Pirmskolas izglītības iespēju nodrošināšana

Saskaņā ar VARAM datiem 2011./2012.māc.gadā rindā pirmskolas izglītības iestādēs bija 14 241 bērns, no kuriem Rīgā - 5 295 bērni.

Rīcības virzieni:

- Noteikt pašvaldībām pienākumu nodrošināt alternatīvas iespējas bērna pieskatīšanai (aukļu dienesti, pakalpojumu pirkšana no privātajiem bērnudārziem u.c.), ja nav iespējams bērnam nodrošināt vietu PII
- Līdz brīdim, kamēr pilnībā būs atrisināts jautājums par pirmskolas izglītības iestāžu pieejamību, ieteikt pašvaldībām ieviest prioritāras kategorijas bērnu uzņemšanai pirmskolas izglītības iestādēs (piemēram, nodarbināto vecāku bērni, daudzbērnu ģimeņu bērni, adoptētie bērni)
- Ieviest principu “Nauda seko bērnam”

Atbalsta pasākumi daudzbērnu ģimenēm

- Latvenergo tarifu plāns
- Transportlīdzekļu nodokļa atvieglojumi
- Nekustamo īpašumu nodokļu atvieglojumi
- Publisko pakalpojumu sniedzēju cenrādis
- Identifikācijas karšu funkcionalitāte, pēc pieprasījuma tajās iekļaujot informāciju par to, vai personai ir daudzbērnu ģimenes, audžuģimenes, aizbildņa u.c. statuss
- Saglabāt daudzbērnu ģimenes statusu arī pēc tam, kad vecākais bērns sasniedz 18 gadu vecumu, bet ne ilgāk kā līdz 24 gadu vecumam, ja bērns turpina izglītoties

Ģimenei draudzīgs komersants

Mērķis – attīstīt Ģimenei draudzīga komersanta kustību

- 2011.gadā Ģimenei draudzīgs komersants ir iekļauts kā viena no uzņēmumiem **Ilgspējas indeksa sadaļām**, tādējādi iegūstot lielāku auditoriju uzņēmumu vidū
- Informēt uzņēmumus par nepieciešamību uzņēmumā veidot ģimenei draudzīgu, vienlaikus **sociāli atbildīgu politiku**

Risinājums – sekmēt darba un ģimenes dzīves saskaņošanas iespējas, mazināt bezdarba iespējas un ģimenes nabadzības risku.

Vardarbību veikušu personu sociālās rehabilitācijas pakalpojumu izveidošana I

Noteikt pienākumu varmākam atstāt ar vardarbībā cietušo personu kopīgo dzīvesvietu un aizliegumu tuvoties cietušajai personai

Ieviest sociālās rehabilitācijas pakalpojumus no vardarbības cietušām pilngadīgām personām (t.sk. no vardarbības cietušo bērnu, kuriem tiek sniegta rehabilitācija institūcijā, pilngadīgajiem pavadoņiem un no seksuālās vardarbības cietušajiem) un vardarbību veikušām personām, kuras nav probācijas dienesta klienti

Vardarbību veikušu personu sociālās rehabilitācijas pakalpojumu izveidošana II

Mērķis – mazināt atkārtotas vardarbības risku ģimenē

Vardarbības veicēju rehabilitācijas programmas izstrāde, ieviešana un realizēšana (**kopējais finansējums 12 000 latu**):

- 2011.gadā tiks izstrādāta vardarbību veikušu personu sociālās rehabilitācijas programma (plānotais finansējums **3 000 latu**)
- 2012.gadā izstrādātā programma tiks aprobēta (plānotais finansējums **4 000 latu**)
- 2013.gadā tiks apmācīti speciālisti, kas sniegs sociālās rehabilitācijas pakalpojumus vardarbību veikušām personām (plānotais finansējums **5 000 latu**)

Atbilstoši Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumam sociālo rehabilitācijas programmu varmākām nepieciešams īstenot visā Latvijā **no 01.01.2013.**

Programmas īstenošanas izmaksa visā Latvijā – aptuveni **30 tūkst latu gadā**

Ārpusģimenes aprūpes sistēmas uzlabošana

- Katru gadu izveidotas vismaz viena “jauniešu māja”
- Noteikt obligātu pienākumu audžuģimenēm reizi 5 gados pilnveidot zināšanas bērnu tiesību aizsardzības jomā
- Ievērtēt iespēju ieviest “Quality4Children” standartus, vienlaikus ieviešot vienu no standartiem – bērnu aprūpes iestādēs bērnu skaits grupā nepārsniedz 8 bērnus
- Samazināt bērnu skaitu vecumā līdz 3 gadiem uzturēšanos bērnu aprūpes iestādēs
- Palielināt atlīdzības aizbildnim par pienākumu pildīšanu un pabalsta aizbildnim par bērna uzturēšanu apmēru

Paldies!

Baiba Abersone
Bērnu un ģimenes politikas
departamenta vecākā referente

